

ATEITIES EKONOMIKOS DNR PLANAS

Ižanga

Reaguojant į Covid-19 sukeltas neigiamas pasekmes, didelė finansavimo dalis yra skiriama greito reagavimo ir trumpalaikėms priemonėms, kurios nukreiptos į labiausiai nuo covid nukentėjusias sritis. Tačiau žiūrint į ilgalaikę perspektyvą, Lietuvos ekonomikai reikalinga transformacija reaguojant į globalius pokyčius ekonomikoje, spartinant investicijas bei nukreipiant jas į sektorius, kurie padėtų ekonomikai sparčiau atsigauti bei užtikrinti ilgalaikį tvarų ir subalansuotą augimą.

Pagrindinis **Ateities ekonomikos DNR plano tikslas** yra sparčiai ir efektyviai investuoti į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą, siekiant ją transformuoti į tvarią, inovatyvią ir aukštą pridėtinę vertę kuriančią ekonomiką. Šiame plane įvertinus Covid poveikį ekonomikai, globalius ekonomikos pokyčius bei taikytas greito ir trumpalaikio poveikio ekonomikai priemones, numatomos ilgalaikės investicijos, kurios pasieks visus Lietuvos regionus laikotarpiu nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. bei įvertinamas šių investicijų poveikis.

I. COVID-19 poveikis ekonomikai ir ekonomikos skatinimo prielaidos

Lietuva, kaip ir kitos pasaulio šalys, dėl Covid-19 pandemijos prevencijos priemonių patiria daugiasluksnę krizę, kuri apima ne tik sveikatos sistemos sukrėtimą, bet ir vidaus ekonomikos sutrikimus (laikinais sustabdytas verslas, plačiai taikomi apribojimai kelionėms ir mobilumui, mažėjanti vidaus pasiūla ir paklausa), smunkančią išorės paklausą, finansų rinkų neapibrėžtumą, padidėjusį netikrumą dėl ateities. Šios krizės poveikį ekonomikai lemia sunkiai prognozuojami veiksniai, tokie kaip pandemijos eiga, izoliavimosi priemonių intensyvumas bei veiksmingumas,

tarptautinių tiekimo sutrikimų mastas ir padariniai. Lietuvai, kaip mažai ir atvirai ekonomikai poveikį turi ne tik šalies viduje taikomų pandemijos prevencijos priemonių trukmė ir apimtys, bet ir aplinkinių šalių, susijusių su Lietuva eksporto-importo ryšiais (vertės grandinėmis) taikomų apribojimų trukmė, ekonomikų būklė, nuostolių apimtys ir išėjimo iš Covid-19 sukeltos krizės laikas.

Dėl pandemijos prevencijos apribojimų tiesioginį neigiamą poveikį patiria su turizmo, viešbučių, restoranų ir maitinimo, keleivių ir krovinių vežimo paslaugomis susiję sektoriai (gamybos apimtys apribojimų metu traukiasi iki 90-100 proc.)¹, taip pat kultūros ir kitos profesionalios paslaugos, kurios susiję su tiesioginiu vartotojo ir paslaugų teikėjo kontaktu. Sutrikusios tarptautinės tiekimo grandinės neigiamai veikia statybų sektoriaus veiklą (planuojama, kad susitrauks apie 60 proc.)², pramonės ir kitų paslaugų sektorius.

Tarptautinių organizacijų atliktose analizėse prognozuojama, kad dėl viruso Covid-19 pandemijos sukeltos ekonomikos krizės 2020 m. pasaulio ekonomika susitrauks 3 proc., o Euro zonos šalių – 7,5 proc. Tiesioginės užsienio investicijos susitrauks apie 30 proc.³ Lietuvai prognozuojamas 8,8 proc. BVP smukimas.⁴ Ekonominių veiklų apribojimas gamybos apimtis sumažins 15 proc. išsivysčiusiose šalyse ir iki 25 proc. augančių ekonomikų šalyse.⁵

Finansų ministerija, darydama prielaidą, kad iki Covid-19 viruso protrūkio Lietuvos BVP 2020 m. galėjo augti 2,6 procento, o viena karantino savaitė Lietuvos BVP augimo tempą sumažina apie 0,5 procentinio punkto ir kad viruso plitimas bus suvaldytas pirmąjį šių metų pusmetį, prognozuoja, kad Lietuvos BVP šiemet gali smukti iki 7,3 procento. Ekonominio aktyvumo suvaržymai neigiamai atsilieps darbo rinkos rodikliams. Tikėtina, kad nedarbo lygis išaugs nuo 6,3 procento 2019 metais iki 10,5 procento, o užimtųjų skaičius sumažės nuo 2,6 iki 4,5 procento. COVID-19 pandemijos sukeltas užsienio paklausos šokas 2020 m. lems 6,6–15 procentų Lietuvos prekių ir paslaugų eksporto susitraukimą, o blogėjantys vartotojų lūkesčiai ir mažėjantis užimtumas ribos vartojimo išlaidas. Prognozuojama, kad namų ūkių vartojimo išlaidos 2020 metais gali sumažėti 3,7 procento. Išlaidos bendrojo pagrindinio kapitalo formavimui 2020 metais gali smukti 5,1 procento⁶.

Siekiant sušvelninti Covid-19 prevencijos priemonių poveikį, Lietuva, kaip ir kitos šalys taiko ekonomikos stabilizavimo priemones, kurios pagal poveikio momentą ir trukmę grupuojamos į:

a) greitojo reagavimo priemones įmonių likvidumo palaikymui bei darbo vietų išlaikymui Covid-19 prevencijos priemonių taikymo metu;

b) pokarantinio laikotarpio trumpalaikio poveikio priemonės BVP augimo palaikymui/smukimo sulėtinimui, kurios daugiausiai susiję su tiesioginiu investicijų lėšų „įliejimu“ į ekonomiką, ir pasireiškia tik projektų įgyvendinimo metu; dažniausiai tai investicijos į ekonomikos sektorius (pvz., statybų sektorių), kurie per multiplikacinius efektus palaiko užimtumą ir skatina vartojimą;

c) ilgalaikio poveikio priemonės (investicijos), kurios turi labiau tvarų ir į ilgesnį laikotarpį orientotą efektą.

Konceptualizuojant investicijas, kurios turėtų skatinti Lietuvos ekonomikos atsigavimą po Covid-19 prevencijos priemonių taikymo, turi išlikti pagrindinis ilgalaikio investavimo tikslas – skatinti socialinės ir ekonominės gerovės augimą.

¹ EVALUATING THE INITIAL IMPACT OF COVID-19 CONTAINMENT MEASURES ON ECONOMIC ACTIVITY © OECD 2020

² <https://www.vz.lt/nekilnojamas-is-turtas-statyba/2020/03/17/statybininku-asociacija-verslas-gali-susitraukti-60>

³ FOREIGN DIRECT INVESTMENT FLOWS IN THE TIME OF COVID-19 © OECD 2020

⁴ WORLD ECONOMIC OUTLOOK: THE GREAT LOCKDOWN; IMF, April 2020

⁵ EVALUATING THE INITIAL IMPACT OF COVID-19 CONTAINMENT MEASURES ON ECONOMIC ACTIVITY © OECD 2020

⁶ Lietuvos stabilumo 2020 m. programa

Ilgalaikė Lietuvos sėkmė priklausys nuo šių pagrindinių sąlygų. Visų pirma, turi būti didinamas Lietuvos ekonomikos pažangumas, siekiant, kad kuo didesnę jos dalį sudarytų inovatyvus ir aukštą pridėtinę vertę kuriantis verslas. Turi būti pereinama prie skaitmeninės ir žiniomis grįstos ekonomikos, kurioje vyrauja gerai apmokamos ir aukštos kompetencijos reikalaujančios darbo vietos, vystomos inovacijos ir didelės vertės produktai. Pažymėtina, kad toks ekonomikos modelis būtų atsparesnis galimiems šokams ateityje. Antroji sąlyga – subalansuotas vystymasis. Svarbu užtikrinti subalansuotą Lietuvos augimą, išnaudojant ne tik Vilniaus, bet ir kitų Lietuvos regionų ekonomikos potencialą, užtikrinant jų patrauklumą kokybiškas darbo vietas kuriančioms investicijoms. Trečioji sąlyga – Lietuvos ekonomikos modelio tvarumas. Tvariam augimui reikalingas perėjimas prie klimatui draugiškos ekonomikos. Ketvirtoji sąlyga – kvalifikuota, transformuotą ekonomikos struktūrą atitinkanti darbo jėga. Būtina išlaikyti ir padidinti kvalifikuotų, darbingų / sveikų ir motyvuotų dirbti (laimingų) žmonių skaičių / padidinti Lietuvos gyventojų skaičių juos įgalinant kurti individualią ir visuomenės gerovę.

Vyraujant sudėtingai globalios ekonomikos situacijai, šias sąlygas galima įgyvendinti tik išnaudojant globalių ekonomikos pokyčių formuojamas galimybes. Išskirtini **šie pagrindiniai pokyčiai globalioje ekonomikoje**, kurie sukurs galimybes Lietuvos ekonomikos augimui:

Pirma, tarptautinis verslas sieks mažinti tiekimo grandinių riziką jas trumpindamas ir diversifikuodamas. Priklausomybės nuo Kinijos nulemtas pirminis pasiūlos šokas skatins įmones didinti tiekimo grandinių atsparumą, perkelti gamybą į arčiau galutinio vartotojo esančias šalis, diversifikuojant tiekėjus. Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros padalinys konstatavo, kad tai bus vienas pagrindinių tarptautinių bendrovių uždavinių, siekiant didinti tiekimo grandinių atsparumą tokio tipo šokams ar kitiems prekybos suvaržymams⁷. Pastebėtina, kad poreikį verslui peržiūrėti tiekimo grandines kelia ne tik pandemija, bet ir pasauliniai prekybos karai, augantys vartotojų ir užsakovų reikalavimai tiekimo grandinės tvarumui ir kitos galimai ateityje stiprėsiančios tendencijos⁸. Dėl robotizacijos ir kitų veiksnių kintanti įmonių kaštų struktūra, kurioje vis didesnis svoris tenka investicijoms į ilgalaikį turtą, stiprins gamybos operacijų grąžinimo į išsivysčiusias valstybes (angl. *nearshoring*) tendenciją⁹. Ši tendencija atveria galimybę Lietuvai pritraukti naujas plyno lauko investicijas iš įmonių, perkeliančių gamybos pajėgumus iš Kinijos į Vidurio ir Rytų Europos regioną, kuris bus itin patrauklus tokioms investicijoms dėl savo geografinės padėties, aukštų darbuotojų kompetencijų ir patrauklios investicinės aplinkos. Taip pat tai yra galimybė Lietuvos įmonėms įsiliesti į pasaulines vertės grandines, tarptautinėms bendrovėms siekiant diversifikuoti tiekėjų bazę.

Antra, maisto tiekimo grandinės bus perorientuojamos arčiau galutinio vartotojo, didelį dėmesį skiriant jų tvarumui. Pandemijos sąlygomis globalios maisto grandinės yra pažeidžiamos. Daug maisto produktų eksportuojančios valstybės gali įvesti eksporto apribojimus, siekiant užtikrinti pakankamą atsargų kiekį savo šalyje, kas sukeltų reikšmingus tiekimo grandinės sutrikimus. Atsižvelgiant į šias rizikas, ES darbotvarkėje tampa itin aktuali tvaraus maisto „Nuo lauko iki stalo“ strategija, kuri yra viena esminių Europos žaliojo kurso sudedamųjų dalių. Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen įvardino investicijas į tvarią maisto grandinę kaip vieną ES prioritetų kovojant su pandemijos pasekmėmis, užtikrinantį bendrijos nepriklausomumą nuo kitų

⁷ IMPACT OF THE CORONAVIRUS OUTBREAK ON GLOBAL FDI; UNCTAD, March 2020

⁸ FOREIGN DIRECT INVESTMENT FLOWS IN THE TIME OF COVID-19 © OECD 2020

⁹ Supply Chain Evolution in the Midst of Global Disruption; Russell Reynolds Associates, 2020

regionų ir didinantį ekonomikos atsparumą šokams¹⁰. Atitinkamai Lietuva gali pritraukti stambias maisto pramonės investicijas (pvz., biorafinavimo, biotechnologijų srityse), didinti Lietuvos maisto sektoriaus produktyvumą, orientuojantis į tvarumą maisto kokybės, poveikio aplinkai, atliekų mažinimo ir kitų aspektų atžvilgiu.

Trečia, ES sieks susigrąžinti strategiškai svarbią gyvybės mokslų pramonę į Europą. Pandemija atskleidė gyvybės mokslų sektoriaus strateginę svarbą. Europos Sąjungos (toliau – ES) priklausomybė nuo vaistų ir kitų medicinos prekių importo iš Azijos šalių sukūrė papildomas tiekimo saugumo rizikas, susijusias su geopolitiniais aspektais. Naujoje ES farmacijos strategijoje didelis dėmesys bus skiriamas vaistų pasiūlos saugumo užtikrinimui ir jų gamybos skatinimui ES. Analogiškai plėtojama diskusija ir dėl kitų kritiškai svarbių gyvybės mokslų segmentų (pvz., medicinos prietaisų). Tai taps galimybe Lietuvai pritraukti naujas plyno lauko investicijas iš farmacijos, medicinos prietaisus gaminančių įmonių, perkeliančių gamybos pajėgumus iš Azijos į ES.

Auganti paklausa medicinos sprendimams lemia tai, kad daliai gyvybės mokslų sektoriaus įmonių ši pandemija sukuria naujas verslo galimybes, ypač farmacijos, medicinos prietaisų, medicinos technologijų ir panašiuose gyvybės mokslų sektoriaus segmentuose. Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros padalinio duomenimis, gyvybės mokslų sektoriaus įmonės yra mažiausiai paveiktos pandemijos situacijos, šių įmonių prognozuojamas pelnas išlieka stabilus¹¹. Svarbu ir tai, kad auga poreikis išmaniesiems ir iki šiol mažiau paklausiems sprendimams¹². Kovodamos su pandemija, valstybės turės papildomai investuoti į medicinos tyrimų ir sveikatos apsaugos sistemos pajėgumus (pvz., intensyvios terapijos įrangą), sveikatos monitoringo sprendimus, testavimą, visuomenės sveikatos švietimo ir sparčią komunikacijos įrankius, nuotolinės medicinos sprendimus. Lietuvoje veikiančioms gyvybės mokslų sektoriaus įmonėms gali vystyti inovacijas biotechnologijų, medicinos technologijų ir kitose srityse, pasiūlyti išmaniuosius sprendimus, apjungiančius medicinos bei informacijos ir ryšių technologijas. Taip pat Lietuva gali pritraukti investicijas į gyvybės mokslų sektorių (pvz., medicinos prietaisų gamybą).

Ketvirta, Lietuva turi progą spartinti ekonomikos transformaciją skaitmeninės ekonomikos link, daryti ekonomiką atsparesnę galimiems šokams, išnaudojant skaitmeninį konkurencingumą kaip vieną pagrindinių ekonomikos atsigavimo variklių. Dėl pandemijos metu įvestų apribojimų ir poreikio vengti fizinio kontakto išryškėjo skaitmeninės ekonomikos atsparumas. Tiek verslui, tiek valstybės institucijoms, tiek švietimo, medicinos, kultūros ir kitoms įstaigoms, tiek gyventojams iškilo būtinybė pereiti prie skaitmeninių sprendimų, siekiant užtikrinti sklandžią tolimesnę veiklą. EBPO vertinimu, siekis apsaugoti nuo panašių šokų ateityje taps motyvu įmonėms skaitmenizuoti savo veiklą, taikyti automatizavimo, e-komercijos ir kitus elektroninius sprendimus¹³. Pasaulio ekonomikos forumas išskyrė skaitmeninės ekonomikos investicijas kaip esminę priemonę vyriausybėms, sieksiančioms paspartinti ekonomikos atsigavimą ir užtikrinti ilgalaikį šalies augimą¹⁴. Skaitmeninė ekonomika taip pat yra įvardinta ir Europos Komisijos kaip prioritetinė sritis gaivinant ES ekonomiką ir siekiant užtikrinti jos ilgalaikį konkurencingumą. Atitinkamai Lietuva turi išnaudoti

¹⁰ Speech by President von der Leyen at the European Parliament Plenary on the EU coordinated action to combat the coronavirus pandemic and its consequences, Brussels, 16 April 2020

¹¹ IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON GLOBAL FDI AND GVCs; UNCTAD, April 2020

¹² Pandemics - how Covid-19 could change the world; ING, April 2020

¹³ FOREIGN DIRECT INVESTMENT FLOWS IN THE TIME OF COVID-19 © OECD 2020

¹⁴ How digital investment can help the COVID-19 recovery, World Economic Forum, 15 Apr 2020

informacijos ir ryšių technologijų sektoriaus įmonių, tiek ir tradicinių verslų (pvz., gamybos įmonių, investuojančių į pramonės 4.0 sprendimus) potencialą.

Penkta, svarbu spartinti ūkio transformaciją link klimatui draugiškos ekonomikos. Europos Komisija įvardino Europos žaliąjį kursą kaip ES ekonomikos atsigavimo variklį, į kurį bus nukreiptos didelės investicijos, siekiant didinti ekonomikos atsparumą klimato kaitai. Į Europos žaliojo kurso prioritetines sritis patenka investicijos į atsinaujinančią energetiką, švarų automobilių transportą, pastatų renovaciją ir jų energetinio efektyvumo didinimą, tvarų maistą, žiedinę ekonomiką ir kitas sritis. Tai yra galimybė Lietuvai pritraukti investicijas ir vystyti į ateities ekonomiką orientuotą atsinaujinančios energetikos įrenginių ir susijusių komponentų gamybos sektorių, į kurį bus nukreipta reikšminga dalis ES ir valstybių investicijų ir kurio produktams artimiausiais metais stipriai išaugs paklausa. Taip pat tai yra galimybė plėsti Lietuvos energetikos technologijų (angl. *Energy Tech*) klasteriui.

Lietuvai siekiant būti konkurencinga¹⁵, viena vertus, vis dar aktualu investuoti į ekonominę infrastruktūrą (ypač į susijungimą su ES energetikos, transporto ir informaciniais infrastruktūros tinklais) ir į pagrindinių viešųjų paslaugų (sveikatos, pagrindinio ugdymo) kokybę. Kita vertus, Lietuvos perėjimą iš vidutinių į aukštesnių pajamų valstybių gretas gali užtikrinti tik transformavimasis į aukštesnės pridėtinės vertės ekonomiką, todėl po 2020 m. bus gyvybiškai svarbu pagerinti Lietuvos ūkio efektyvumą ir inovatyvumą lemiančius rodiklius (darbo rinkos efektyvumo, technologinės pasirengties, inovacijų, skaitmeninės ekonomikos).

Lietuvos ekonomikai stabilizuoti pokarantininiu laikotarpiu 2020 m. antroje pusėje ir 2021 m. reikia derinti pokarantinio laikotarpio trumpalaikio poveikio priemones BVP smukimo sulėtinimui ir (ar) augimo palaikymui ir ilgalaikio poveikio investicijų, galinčių paspartinti perėjimą į aukštą pridėtinę vertę kuriančią ekonomiką, grupių priemones.

II. Taikomos greitojo reagavimo ir trumpalaikės priemonės

Reaguojant į Covid-19 sukeltą krizę ir siekiant stabdyti ekonomikos nuosmukį nuo 2020 m. balandžio mėn. pradėtos taikyti greitojo reagavimo priemonės įmonių likvidumo palaikymui, darbo vietų išlaikymui, sveikatos apsaugai, taip pat trumpalaikio poveikio priemonės, siekiant išlaikyti esamas darbo vietas ir kurti naujas darbo vietas statybų ir kitose srityse, sumažinti socialines pasekmes po karantino, padėti atsigauti labiausiai nukentėjusiems sektoriams krizės laikotarpiu.

Greitojo reagavimo priemonės. Įgyvendinant Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plane numatytas priemonės skirtos papildomos LR valstybės biudžeto ir persikirstytos ES lėšos, siekiant padėti verslui išsaugoti likvidumą, paskatinti užimtumą ir sveikatos apsaugą. Šios greitojo reagavimo priemonės bus ir **toliau tęsiamos iki 2020 m. gruodžio 31 d.** Šias priemones sudaro:

1. Priemonės sveikatos apsaugai. Įsigyjamos sveikatos apsaugos ir gydymo priemonės bei mokomi sveikatos priežiūros specialistai, siekiant efektyviai reaguoti į ekstremalios situacijos padarinius.

2. Priemonės užimtumui. Karantino laikotarpiu visiems darbdaviams (išskyrus biudžetines įstaigas) kompensuojama darbuotojo darbo užmokesčio dalis jiems paskelbtų prastovų metu.

¹⁵ 2014-2020 m. ES fondų investicijų poveikio Lietuvos ūkiui ir plėtros prioritetų 2021-2027 m. vertinimas, 2017 m.

3. Priemonės verslui pandemijos metu. Taikomos garantijų priemonės, t. y. individualios ir portfelinės garantijos paskoloms, portfelinės garantijos lizingo ir faktoringo sandoriams; eksporto kredito garantijos ir kt.; paskolinės priemonės - paskolos per sutelktinio finansavimo platformas apyvartai ir investicijoms, pasidalytos rizikos paskolos, lengvatinės paskolos per kredito unijas ir bankus, paskolos labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusioms įmonėms, apmokėtinų sąskaitų paskolos. Taip pat steigiamas **Pagalbos verslui fondas – COVID-19**, kuris padės užtikrinti vidutinių ir didelių įmonių likvidumą, galimybes gauti finansavimą ir leis verslui greičiau atsigauti po krizinės situacijos.

4. Priemonės žemės ūkiui, kaimo verslui pandemijos metu, t. y. garantijos, portfelinės garantijos, palūkanų kompensavimas, paskolos žemės ūkio technikai ir įrangai įsigyti, paskolos pirmine gamyba užsiimantiems ūkio subjektams.

5. Priemonės energijos efektyvumui. Siekiant paspartinti Daugiabučių namų modernizavimo programos projektams išmokamas ES ir privačiai pritrauktas lėšas parengtas Daugiabučių namų renovacijos spartinimo priemonių planas, kuriame identifikuotos priemonės padėsiančios greičiau įgyvendinti modernizavimo projektus.

Trumpalaikio poveikio priemonės. COVID-19 sukeltoms pasekmėms mažinti yra numatytos trumpalaikio poveikio ekonomikai investicijos iki 2020 m. gruodžio 31 d, t.y.:

1. Vykdomų projektų spartinimas. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Ekonomikos skatinimo ir COVID-19 sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė papildomam lėšų skyrimui valstybės lėšomis vykdomiems projektams. Finansavimas numatytas valstybės ir savivaldybių institucijų įgyvendinamiems projektams bei priemonėms: statybos darbams, programoms ir priemonėms, susijusiems su šalies ekonomikos palaikymu ir (ar) vystymu 2020 m. įgyvendinti. Vykdomų projektų sąrašas apima didžiąją dalį valstybės veiklos sričių: švietimo, susisiekiimo, sveikatos apsaugos, energetikos, kultūros, žemės ūkio ir kitas sritis.

2. Socialinių pasekmių mažinimo priemonės po karantino. Tai subsidijos grįžtantiems iš prastovų, parama darbo vietos steigimui, laikinos išmokos ieškantiems darbo ir savarankiškai dirbantiems, vienkartinės išmokos pensininkams ir neįgaliesiems, lengvinamos sąlygos gauti socialines pašalpas, didesnius vaiko pinigus, socialinį būstą.

3. Tikslinių priemonių rinkinys kultūros srities gyvybingumui užtikrinti. Skirta scenos menų, kino, atminties institucijų, knygų leidybos, žiniasklaidos, regionų etninės kultūros ir mėgėjų meno, kultūrinės edukacijos, kultūrinių ir kūrybinių industrijų gaivinimui.

III. Investicijos į ekonomikos transformaciją

Reaguojant į globalius pokyčius ekonomikoje ir siekiant kuo greičiau ją skatinti/ transformuoti, būtina:

- **investuoti į švietimo inovacijas ir perkvalifikavimą.** Kvalifikuotos darbo jėgos parengimui yra ypatingai svarbios investicijos į švietimo sistemą, kuri vis dar susiduria su rimtais iššūkiais, įgyvendinant švietimo reformos tikslus tiek aukštojo mokslo, tiek profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo srityse. Vangiai vyksta optimizacijos procesai, vis dar neatnaujintas ugdymo programų turinys nesukuria tinkamų prielaidų efektyviam ugdymui nuotoliniu būdu ir XXI amžiaus kompetencijų, tokių kaip kritinis mąstymas, komandinis darbas, sprendimų priėmimas ir kt. įgijimui

bei vertinimui. Todėl būtinos investicijos, įgalinančios per trumpą laikotarpį pasiūlyti rinkos poreikius atitinkančias mokymo ar studijų programas, diegti inovacijas į ugdymo procesą, užtikrinti STEM sričių specialistų skaičių, prioritetą teikiant inžinerinės pramonės ir informacinių technologijų specialistams.

Taip pat būtinos investicijos į aktyvias darbo rinkos politikos (ADRP) priemones ir į greitą darbo jėgos perkvalifikavimą prisitaikant prie besikeičiančių rinkos poreikių. 2008–2009 m. ekonominės krizės padarinių švelninimo patirtis parodė, kad ADRP priemonės turėjo teigiamą poveikį bedarbystės problemų sprendimui, labiau kvalifikuotos darbo jėgos įliejimui į įvairius ūkio sektorius. Intervencijos darė įtaką *užimtumo* rodiklių kaitai, prisidėjo prie neigiamų tendencijų sušvelninimo¹⁶. Siekiant švelninti Covid-19 prevencijos priemonių poveikį užimtumui, būtina atkreipti dėmesį į po krizės susiklosčiusią ekonomikos struktūrą ir pagal jos poreikius pritaikyti ADRP priemones.

- **investuoti į sritis, kurios didina gamybos produktyvumą**, t. y. į perėjimą prie skaitmeninės ekonomikos, inovacijas ir mokslinius tyrimus (MTI). ES vyksta sparti pramonės automatizacija ir robotizacija, tuo tarpu Lietuvoje žemo ir vidutinio technologinio išsivystymo gamybos pramonė sukuria apytiksliai ⅓ visos Lietuvos gamybos produkcijos, pardavimo pajamų ir pridėtinės vertės. 85 proc. visų Lietuvos gamybinio sektoriaus darbuotojų dirba žemo ir žemo-vidutinio technologinio išsivystymo gamybos įmonėse. Vidutinio-aukšto technologinio išsivystymo sektoriaus produkcijos dalis sudaro 22 proc., o aukšto technologinio išsivystymo – 3,6 proc. produkcijos.¹⁷ Norėdamos išlaikyti ir plėtoti užsamosios gamybos ryšius su pagrindinėmis ES šalimis narėmis, Lietuvos gamybos įmonės turės sekti jų pavyzdžiu ir prisijungti prie ES „automatizacijos ir robotizacijos lenktynių“, kurios dar labiau sustiprins produktyvumą ir procesų efektyvumą.

Skaitmeninės ekonomikos vystymui svarbus 5G junglumo vystymas¹⁸. 5G koridorių išvystymo keturiuose sektoriuose (automobilių, transporto, sveikatos priežiūros ir komunalinių paslaugų) naudą pajustų ir įmonės, ir visuomenė – būtų sukurtas papildomas BVP bei nemažas skaičius darbo vietų¹⁹.

Taip pat būtinos ir visuomenės skaitmeninio raštingumo stiprinimo intervencijos, finansuojant gyventojų skaitmeninių kompetencijų ugdymo programas bei skatinant gyventojus naudotis informacinių ryšių technologijų (IRT) priemonėmis kasdienėje veikloje.

MTI sistema Lietuvoje vystosi, sėkmingai veikia nedidelė aukštos pridėtinės vertės pramonė (bio-technologijų, lazerių sektoriai), tačiau mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos lygis Lietuvoje vis dar išlieka žemas. Būtina investuoti į technologijų vystymui ir eksperimentinei plėtrai reikalingus pajėgumus. Siekiant tolimesnio pajėgumų didinimo, rekomenduojama²⁰ vykdyti tikslinę gerą gamybos praktiką (angl. *good manufacturing practise*) vystyti reikalingos infrastruktūros (moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai vykdyti reikalinga infrastruktūra) plėtrą; tęsti „minkštosios“ infrastruktūros priemones, tokias kaip, inovacijų brokeriai, inovacijų paramos tarnyba, technologijų konsultantai ir t.t.).

¹⁶ Europos socialinio fondo finansuojamų užimtumą skatinančių priemonių įgyvendinimo efektyvumo vertinimas, 2011 m.

¹⁷ „Lietuvos pramonės skaitmenizavimo kelrodė 2019–2030 m.“

¹⁸ Europos Komisijos komunikatas „Junglumas – bendrosios skaitmeninės rinkos pagrindas. Kelias į Europos gigabitinę visuomenę“ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0587&from=en>

¹⁹ „Identification and quantification of key socio-economic data to support strategic planning for the introduction of 5G in Europe“, SMART 2014/000

²⁰ Lietuvos ūkio sektorių finansavimo po 2020 m. vertinimas, 2019 m.

- **investuoti į tvarų augimą užtikrinančius infrastruktūrinius** energijos efektyvumo didinimo, atsinaujinančių energijos išteklių bei ekonominės infrastruktūros **projektus**. Šios investicijos turi potencialo suderinti ilgalaikius tikslus (apsirūpinimas energijos šaltiniais, poveikio aplinkai mažinimas, tiesioginių užsienio investicijų pritraukimas) su trumpalaikiais ekonomikos skatinimo tikslais (vidaus vartojimo skatinimas, užimtumo palaikymas), nes investicijos įgyvendinamos per statybų sektorių. Statybų sektoriaus skatinimas sukelia trumpalaikius efektus, nes šis sektorius naudą gauna projektų įgyvendinimo metu. Nors investicijų poveikis statybų sektoriui yra trumpalaikis (tik infrastruktūros projektų įgyvendinimo metu), o investicijų grąžos koeficientas žemas, tačiau šių investicijų socialinis poveikis, matuojamas pagal sukurtų darbo vietų skaičių ir darbo užmokesčio augimą, yra ryškus.

Atsižvelgiant į tai, šiame plane išskiriamos šios ilgalaikių investicijų kryptys:

1. Investicijos į žmogiškąjį kapitalą, orientuojantis į šias pagrindines sritis:

- Švietimo sistemos gebėjimų reaguoti į rinkos poreikius didinimas, t.y., didinamos švietimo sistemos galimybės per trumpą laikotarpį pasiūlyti rinkos poreikius atitinkančias mokymo ar studijų programas, diegti inovacijas į ugdymo procesą;
- STEM specialistų skaičiaus didinimas, t.y., didinamas STEM sričių specialistų skaičius, prioritetą teikiant inžinerinės pramonės ir informacinių technologijų specialistams;
- Regioninio balanso išlaikymas, t.y., inžinerinės pramonės specialistai rengimo visuose regionų centruose užtikrinimas;
- Darbo jėgos įgūdžių ir aktyvumo užtikrinimas (perkvalifikavimas), t.y., švietimo ir užimtumo sistemų pritaikymas operatyviam piliečių perkvalifikavimui ir įsiliejimui į darbo rinką, siekiant, kad jų potencialas būtų maksimaliai realizuojamas;
- Mokslinio potencialo didinimas, t.y., Pirmaujančių universitetų stiprinimas, siekiant, kad šalyje veiktų tarptautiniu mastu konkurencingi universitetai, turintys reikšmingą mokslinį potencialą.

2. Investicijos į skaitmeninę ekonomiką ir verslą, orientuojantis į šias pagrindines sritis:

- Tradicinio verslo skaitmeninimas, t.y., investuojama į įmonių skaitmeninimą ir produktyvumo didinimą, klasterių skaitmenizavimą (pvz., dirbtinio intelekto taikymai, pramonės 4.0 plėtra);
- Paskatos verslui investuoti į naujų produktų kūrimą, verslo modelių adaptaciją, t.y. priemonės, skatinančios verslo kilimą vertės grandine link galutinio vartotojo, eksporto plėtrą ir diversifikaciją;
- Pažangios industrijos rinkos dalyvių plėtra, t.y., Priemonės, padedančios plėstis esamiems rinkos lyderiams, kurtis naujiems bei pritraukti naujų investuotojų įskaitant fondo investuojančio į įmonių vertybinius popierius ir skolinius instrumentus sukūrimas, siekiant skatinti vidutinių ir didelių įmonių plėtrą;
- Skaitmeninių paslaugų, duomenų „sandbox'ų“ verslui plėtra, t.y., elektroninės valdžios, jos paslaugų verslui skaitmenizavimas bei duomenų atvėrimas;
- Skaitmeninės infrastruktūros plėtra, t.y., užtikrinamas spartus Lietuvos perėjimas prie naujosios kartos ryšio technologijų (ypač 5G) ir pakankamas šalies junglumas (pvz., tarpvalstybinių optinių tinklų jungčių plėtra).

3. Investicijos į inovacijas ir mokslinius tyrimus, orientuojantis į šias pagrindines sritis:

- Verslo inovacijų gebėjimų stiprinimas, t.y., didinami įmonių inovacijų vykdymo pajėgumai (kompetencijos, įranga ir kt.), skatinamos verslo inovacijos, rizikos kapitalo investicijos į pažangios ekonomikos startuolius;
- Kompetencijos centrų inovacijoms vystyti sukūrimas, t.y., žmogiškųjų kompetencijų vystymas, laboratorijų įsigijimas, klasterių vystymas, pastatų adaptavimas, formuojant esminius sumanios specializacijos vystymo centrus;
- Mokslo ir verslo bendradarbiavimo didinimas, t.y., skatinamas aukštojo mokslo institucijų ir įmonių bendradarbiavimas vykdant bendrus tyrimus ir komercializuojant sprendimus bei rizikos kapitalo investicijų skatinimas, siekiant gynybos ir saugumo pramonės plėtros;
- Inovacijų, įskaitant sveikatos, infrastruktūros vystymas, t.y., vystomi inovacijoms skirtos teritorijos, sklypai ir pastatai, susijusi infrastruktūra, pvz., VU chemijos fakulteto, Matematikos ir informatikos fakulteto statyba, vystoma ikiklinikiniams ir klinikiniams tyrimams, skaitmeniniams medicinos sprendimams ir pan. reikalinga infrastruktūra; ;

4. Investicijos į ekonominę infrastruktūrą, orientuojantis į šias pagrindines sritis:

- Susisiekimo su tikslinėmis šalimis gerinimas, t.y., investuojama į šalies susisiekimo su tikslinėmis šalimis gerinimą, ypatingą dėmesį skiriant šalies pasiekiamumui oru;
- Investicijų pritraukimo infrastruktūros plėtra, t.y., investuojama į verslo poreikius atitinkančių teritorijų, sklypų ir pastatų vystymą;
- Verslui aktualios infrastruktūros šalies viduje gerinimas, t.y., Investuojama į verslui aktualią infrastruktūrą šalies viduje (pvz., keliai, vedantys į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, geležinkelių jungtys su LEZ).

5. Investicijos į klimato kaitą ir energetiką, orientuojantis į šias pagrindines sritis:

- Verslui aktualios energetikos infrastruktūros vystymas, t.y., Investuojama į verslui aktualios energetikos infrastruktūros vystymą (pvz., elektros pasiūlos užtikrinimas teritorijoje, kurioje kuriamos darbo vietos);
- Energijos efektyvumo didinimas, t.y., investuojama į energijos efektyvumo didinimą;
- Didesnis atsinaujinančių energetikos išteklių naudojimas, t.y., investuojama į atsinaujinančios energetikos gamybos ir skirstymo skatinimą, žaliosios energijos vartojimą viešojoje infrastruktūroje;
- Didinamas energetikos sektoriaus konkurencingumas, t.y., investuojama į sprendimus, mažinančius galutinę elektros energijos, gamtinių dujų kainą verslo ir pramonės vartotojams.

Iš viso šioms kryptims nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. planuojama išleisti apie **6,3 mlrd. eurų**, finansuojant jas LR valstybės biudžeto, ES ir kitų tarptautinių fondų lėšomis. Didžioji dalis investicijų – už beveik **4,5 mlrd. eurų – jau suplanuotos**, t.y., šios investicijos įtrauktos į asignavimų valdytojų įgyvendinimo planus. Kita dalis **investicijų – už 1,8 mlrd. eurų – naujos ir papildomos investicijos iš valstybės biudžeto ir ES fondų naujojo laikotarpio lėšų**, įtrauktos į šį planą įvertinus institucijų pateiktus pasiūlymus ir atrinkus didžiausią ilgalaikį poveikį turinčias ir ekonomikos transformacijai sąlygas sukuriančias iniciatyvas pagal jų parengtumo investuoti minėtu laikotarpiu lygį. Plane numatyta subalansuota ekonomikos plėtra, naudojant ne tik Vilniaus, bet ir regionų potencialą. Visos naujos ir papildomos investicijos pagal priemones pateiktos plano 1 priede. Plane numatytas 190 mln. eurų rezervas investicijoms, kurios atsirastų plano įgyvendinimo

metu (pvz., baigus OECD atliekamą įgūdžių strategijos (angl. Skills Strategy) vertinimą, parengus žiedinės ekonomikos kelrodį ar pan.) bei investicijų administravimo kaštams padengti. Už plane numatytų priemonių įgyvendinimą pagal savo kompetencijos sritį yra atsakingos ministerijos.

2020-07-01–2021-12-31 laikotarpio tikslinės investicijos pagal sritis ir šaltinius (išmokėjimai, mln. eurų)

1 lentelė

Kryptys, užtikrinančios tvarią ekonomikos plėtrą	Suplanuotos investicijos				Naujos ir papildomos investicijos			
	Iš viso:	VB lėšos	ES fondų ir bendr. finansavimo lėšos	KPF, EEE/ NOR	Iš viso:	VB lėšos	ES fondų ir bendr. finansavimo lėšos	KPF/ EEE/ NOR
Žmogiškasis kapitalas	312,6	89,1	205,8	17,7	297,3	166,3	131,0	-
Skaitmeninė ekonomika ir verslas	1.662,0	991,8	540,6	129,9	233,9	119,9	114,0	-
Inovacijos ir moksliniai tyrimai	318,5	58,8	250,9	8,8	391,5	315,5	76,0	-
Ekonominė infrastruktūra	1577,8	1309,5	268,3	-	353,1	253,1	100,0	-
Klimato kaita ir energetika	608,1	77,1	531,0	-	324,4	245,4	79,0	-
Rezervas	-	-	-	-	190,0	190,0	-	-
Iš viso:	4.479,1	2.526,2	1.796,6	156,3	1.790,2	1.290,2	500,0	-
<i>Iš jų, skolintos lėšos</i>	274,2	-			1.290,2			
<i>Iš jų, privačios lėšos</i>	446,5	-			-			

IV. Plano investicijų poveikio ekonomikai analizė ²¹

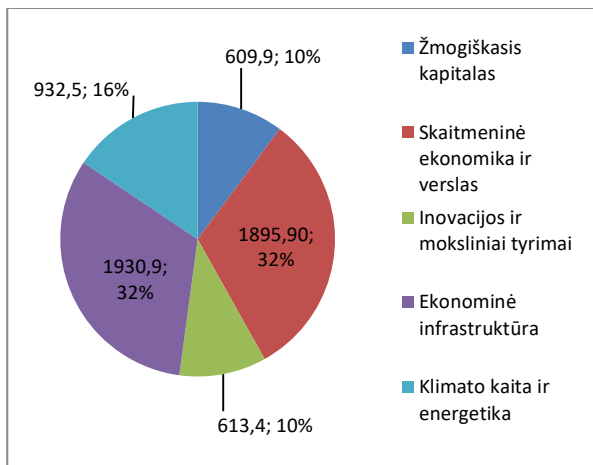
Pagrindinis šio plano tikslas yra sparčiai ir efektyviai investuoti į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą, siekiant ją transformuoti į tvarią, inovatyvią ir aukštą pridėtinę vertę kuriančią ekonomiką.

Plane yra nustatytos 5 prioritetinės sritys, kurioms bus skirti pagrindiniai ilgalaikių investicinių lėšų srautai: žmogiškasis kapitalas, skaitmeninė ekonomika ir verslas, inovacijos, ekonominė infrastruktūra bei klimato kaita ir energetika. Bendra investicijų vertė yra beveik 6,3 mlrd. EUR. Kiekvienai prioritetinei sričiai skirtos lėšos susideda iš iki pandemijos sukeltos krizės suplanuotų progresyvių investicijų, kurios yra labiau koncentruojamos ir tęsiamos (4,5 mlrd. EUR) ir naujų iniciatyvų, kurios bendrame plano pakete sudaro beveik 1,8 mlrd. EUR (apie 30 proc. visų plane numatytų lėšų).

Plane numatytų investicijų struktūra pagal prioritetines sritis pavaizduota 1 pav., didžiausia investicijų dalis – po 32 proc. skaitmeninei ekonomikai ir verslui ir ekonominei infrastruktūrai, energetikos ir klimato kaitos investicijos – 16 proc., inovacijoms ir moksliniams tyrimams bei žmogiškajam kapitalui skiriama po 10 proc.

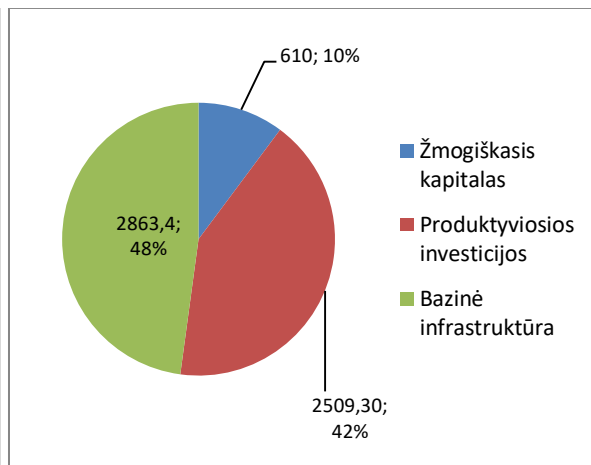
²¹ Parengta pagal Ateities ekonomikos DNR plano poveikio analizę, STRATA, 2020

1 pav. Plano investicijų struktūra pagal prioritetines sritis, mln. EUR ir proc.*

* Be rezervo

2 pav. Plano investicijų struktūra pagal investavimosritis, mln. EUR ir proc.**

** Investavimo sritys: produktyviosios investicijos, bazinė infrastruktūra, žmogiškasis kapitalas

Visas plano investicijas galime suskirstyti į produktyviasias investicijas, investicijas į bazinę infrastruktūrą ir žmogiškąjį kapitalą (2 pav.) Produktyviosioms investicijoms priskirtinos skaitmeninės ekonomikos ir verslo bei inovacijų ir mokslinių tyrimų prioritetinių sričių investicijos, ekonominės infrastruktūros ir klimato kaitos bei energetikos investicijos priskirtinos bazinei infrastruktūrai. Naujosios investicijos turės reikšmingą poveikį užimtumui ir darbo užmokesčio augimui trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu. Švietimo sistemos galimybės per trumpą laikotarpį pasiūlyti rinkos poreikius atitinkančias mokymo ar studijų programas, diegti inovacijas į ugdymo procesą, taip pat didinti STEM sričių specialistų skaičių, subalansuoti specialistų rengimą regionuose, taip pat užimtumo sistemų pritaikymas operatyviam piliečių perkvalifikavimui ir įsiliejimui į darbo rinką, skaitmeninimo iniciatyvos, inovacijų versle diegimas keis darbo jėgos struktūrą, skatins kurti naujas darbo vietas vidutinės ir aukštos pridėtinės vertės sektoriuose.

Ilgalaikis plano investicijų paketo (6,3 mlrd. EUR) poveikis ekonomikai. Investicijų poveikis įvertintas taikant antrinių šaltinių analizės metodą, t.y., pasinaudojant istoriniais investicijų poveikio vertinimuose nustatytais investicijų efektyvumo koeficientais ir ekspertinę analizę. Atsižvelgus į tai, kad plano investicijų struktūra pagal investavimo sritis yra panaši į 2014-2020 m. ES investicijų veiksmų programos (VP) intervencijų paketo struktūrą (*plano investicijų struktūroje, lyginant su VP investicijų struktūra, netgi didesnę dalį sudaro produktyviosios investicijos*) ir į tai, kad investicijų paketas savo apimtimi beveik lygus VP, galime laikyti, kad vidutiniu (10 metų) laikotarpiu investicijų efektyvumo koeficientas yra 1,88²², t. y. **vienas pagal planą investuotas euras atneš 1,88 eurų grąžą ir generuos 11,8 mlrd. EUR vertės BVP nominalia išraiška.** Be to, dėl to, kad plano investicijos yra labiau koncentruotos į produktyviasias investicijas ir dėl antrinių sukuriamų efektų, kurie šalies ekonomikoje pasireiškia su pavėlavimu, tikėtina, kad **ilguoju laikotarpiu (iki 2040 m.) suminis plano efektas bus iš viso apie 15,1 mlrd. EUR** (taikant ilgalaikį investicijų efektyvumo koeficientą 2,4)²³

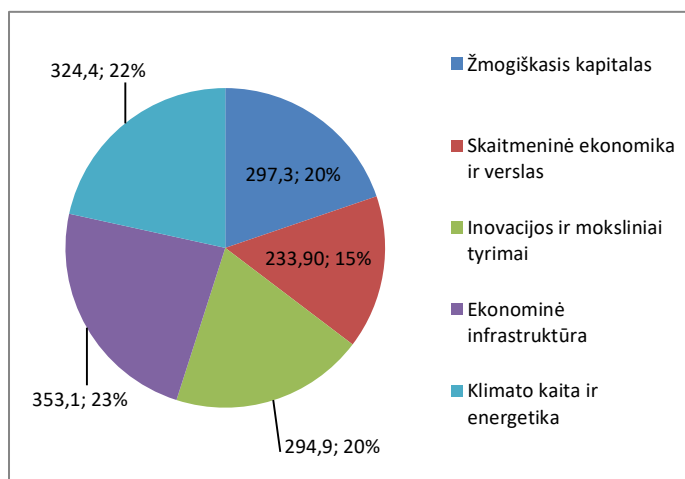
²² 2014-2020 m. ES fondų investicijų poveikio Lietuvos ūkiui ir plėtros prioritetų 2021-2027 m. vertinimas, 2017 m.

²³ Žr nuorodą 24

Trumpalaikis plano investicijų poveikis ekonomikai. Trumpuoju laikotarpiu (2020-2021 m.) pagrindinis impulsas, t. y. **apie 48 proc.** lėšų, ekonomikos atsigavimui ir augimui bus jaučiamas per bazinės infrastruktūros finansavimą (ekonominės infrastruktūros bei klimato kaitos ir energetikos srityse, tokios kaip jūros ir oro uostų plėtra, trūkstamos inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros išvystymas LEZ, geležinkelių infrastruktūros plėtra). Tai reiškia, kad beveik pusė plano lėšų (apie 3 mlrd. EUR) 2020-2021 m. į ekonomiką bus įlieta per statybų sektorių. Statybų sektoriaus investicijų efektyvumo koeficientas trumpuoju laikotarpiu siekia 1,15²⁴, todėl tai turėtų tapti pastebimu ekonomikos skatinimo impulsu ir sukurti apie **3,5 mlrd. EUR** sektoriaus pridėtinės vertės to meto kainomis.

Naujų plano investicijų (1,8 mlrd. EUR) tinkamumas bei poveikis.

3 pav. Naujų plano investicijų struktūra pagal prioritетines investavimo sritis, mln. EUR ir

Naujų plano investicijų struktūra pagal prioritетines investavimo sritis pavaizduota 3 paveiksle. Naujų plano investicijų struktūroje dominuoja ekonominės infrastruktūros bei klimato kaitos ir energetikos sritys (t. y. 45 proc. skiriama bazinei infrastruktūrai), 35 proc. skiriama produktyviosioms investicijoms bei 20 proc. – investicijos į žmones.

Atsižvelgiant į istorinius investicijų poveikio vertinimuose nustatytus investicijų efektyvumo koeficientus²⁵ bei į naujų plano

investicijų struktūrą (pritaikius svorius), apskaičiuotas naujų plano investicijų efektyvumo koeficientas - **2,06**. Galima prognozuoti, jog **vienas pagal plano naujas ir papildomas priemonės investuotas euras iki 2030 m. sąlygos 2,06 eurų grąžą arba naujos priemonės bendrai sukurs apie 3,7 mlrd. EUR vertės BVP.**

Naujosios plano intervencijos yra suplanuotos, atsižvelgiant į I – oje plano dalyje minimus pokyčius globalioje ekonomikoje, kurie sukuria galimybes Lietuvos ekonomikos transformacijai ir augimui (2 lentelė). Prioritetinių investavimo sričių poveikis užimtumui, tiesioginėms užsienio investicijoms (TUI) ir eksportui vertinimas apibendrintas šio plano 2 priede.

Plano prioritетinių investavimo sričių atitiktis globalios ekonomikos pokyčiams

2 lentelė

PASAULINĖS TENDENCIJOS	ŽI	SEV	IMT	EI	KKE
Verslo siekis mažinti tiekimo grandinių riziką jas trumpinant, diversifikuojant			X	X	
ES siekis susigrąžinti strategiškai svarbią gyvybės mokslų pramonę			X	X	

²⁴ Žr. nuorodą 24

²⁵ Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano 4 tikslo „Skatinti ekonomiką“ prielaidų analizė: investicijų į ūkio ekonominio efektyvumo koeficientai, Finansų ministerija, 2020

Auganti paklausa medicinos sprendimams			X		
Augantis nedarbas – ir grėsmė, ir galimybė	X	X			
Maisto tiekimo grandinių perorientavimas arčiau galutinio vartotojų			X		X
Greitesnis perėjimas prie skaitmeninės ekonomikos	X	X	X		
ES prioritetas – spartinti transformaciją link klimatui draugiškos ekonomikos		X			X

IV. Plano įgyvendinimo stebėseną

Siekiant užtikrinti tvarią ekonomikos plėtrą Lietuvoje, būtina plane nurodytų investicijų panaudojimo stebėseną, besikeičiančios ekonomikos situacijos vertinimas ir, esant poreikiui, investicijų apimtys ir srautų reguliavimas.

Atsižvelgiant į tai, Finansų ministerija kiekvieną mėnesį atliks planuojamų investicijų panaudojimo stebėseną. Analizės rezultatai bus teikiami Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Nustačius sritis, kuriose nepakankama investicijų sparta, bus identifikuojamos investicijų atsilikimo priežastys, o siūlymai dėl spartinimo teikiami Lietuvos Respublikos Vyriausybei.

1 PRIEDAS

2020.07.01–2021.12.31 LAIKOTARPIO NAUJOS IR PAPILDOMOS INVESTICIJOS, MLN. EURŲ

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
IŠ VISO PAGAL SRITIS				1.898,0	1.790,2
ŽMOGIŠKASIS KAPITALAS	Iš viso:			301,30	297,30
	1.1. Švietimo sistemos gebėjimų reaguoti į rinkos poreikius didinimas <i>Didinamos švietimo sistemos galimybės per trumpą laikotarpį pasiūlyti rinkos poreikius atitinkančias mokymo ar studijų programas, diegti inovacijas į ugdymo procesą</i>	ŠMSM	Rinkai aktualių programų parengimas, kvalifikuotų dėstytojų samdymas, skaitmeninės priemonės ir IT išteklių inovatyviems ugdymo metodams	30,0	30,0
		ŠMSM	Švietimo inovacijos ir STEM sričių plėtra bendrajame ugdyme	15,0	15,0
		EIMIN	Praktinių moksleivių verslumo įgūdžių programų aprėpties didinimas (inovacijos, inovatyvūs verslai, skaitmeninis ir finansinis raštingumas)	1,0	1,0
	1.2. STEM specialistų skaičiaus didinimas <i>Didinamas STEM sričių specialistų skaičius, prioritetą teikiant inžinerinės pramonės ir informacinių technologijų specialistams</i>	ŠMSM	AM neformaliojo mokymo programos, speciali įranga AM ir profesinio mokymo mokykloms rengti STEM specialistus ir pedagogus	15,0	15,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
ŽMOGIŠKASIS KAPITALAS		ŠMSM	Tikslinės stipendijos STEAM (didžiausia dėmesį skiriant IT ir edukologijos specialybių studentams)	10,0	10,0
	1.3. Regioninio balanso išlaikymas Inžinerinės pramonės specialistai rengimo visuose regionų centruose užtikrinimas	ŠMSM	Profesinio mokymo įstaigų mokinių praktinis mokymas darbo vietoje ir sektoriniame praktinio mokymo centre	11,0	11,0
		ŠMSM	Regionų analize paremtas profesinių mokyklų aprūpinimas praktinio mokymo įranga, skirta Pramonė 4.0 ir skaitmeninei ekonomikai	15,0	15,0
	1.4. Darbo jėgos įgūdžių ir aktyvumo užtikrinimas (perkvalifikavimas) <i>Švietimo ir užimtumo sistemų pritaikymas operatyviam piliečių perkvalifikavimui ir įsiliejimui į darbo rinką, siekiant, kad jų potencialas būtų maksimaliai realizuojamas</i>	ŠMSM	Mokymosi „vaučeriai“ perkvalifikavimui ir/arba pirmos kvalifikacijos įgijimui įvairioms soc. grupėms (bedarbiai, dirbantys ir norintys persikvalifikuoti) teikimas, pagal modulines prief. mokymo programas ir/arba studijų modulius, 5 lygio profesinio mokymo programas/trumpąsias studijas.	18,0	18,0
		EIMIN	Dirbančiųjų perkvalifikavimas aukštos pridėtinės vertės sritims	42,0	42,0
		EIMIN	Investicijos turizmo sektoriaus darbuotojų persiorientavimui ir persikvalifikavimui	1,5	1,5

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
ŽMOGIŠKASIS KAPITALAS		EIMIN	Darbinėje veikloje įgyjamų aukšto meistriškumo kvalifikacijų posistemės sukūrimas	3,0	3,0
		EIMIN	Mokymai užsienio investuotojų darbuotojams	8,2	8,2
		SADM	Bedarbių ar užimtų asmenų profesinis mokymas aukštos pridėtinės vertės kuriančioms kvalifikacijoms arba kompetencijoms įgyti ar tobulinti	5,9	5,9
		SADM	Skatinti darbdavius aktyviau dalyvauti įgyvendinant profesinį mokymą pameistrystės forma	37,3	37,3
		EIMIN	Skaitmeninės atskirties mažinimas (Skaitmeninių įgūdžių ugdymas vyresnio a. asmenims, valstybės tarnautojams ir kt. grupėms)	2,4	2,4
	1.5. Mokslinio potencialo didinimas Pirmaujančių universitetų stiprinimas, siekiant, kad šalyje veiktų tarptautiniu mastu konkurencingi universitetai, turintys reikšmingą mokslinį potencialą	ŠMSM	Aukšto lygio tyrėjų grupių MTEP, skirti COVID-19 tyrimams ir/arba pasekmėms	10,0	10,0
		ŠMSM	Aukšto lygio tyrėjų grupių MTEP (rezervinis sąrašas)	20,0	16,0
		ŠMSM	Trumpalaikiai (reikminiai) tyrimai, analizė ir diagnostikos diegimas (suderinus su SAM), susiję su	6,0	6,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
			COVID-19		
ŽMOGIŠKASIS KAPITALAS		ŠMSM	Horizon Europe akceleravimo programa	50,0	50,0
SKAITMENINĖ EKONOMIKA IR VERSLAS	Iš viso			260,0	233,9
	2.1. Tradicinio verslo skaitmeninimas <i>Investuojama į įmonių skaitmeninimą ir produktyvumo didinimą, klasterių skaitmenizavimą (pvz., dirbtinio intelekto taikymai, pramonės 4.0 plėtra)</i>	EIMIN	Pramonės skaitmeninimas LT (investicijos į MVĮ gamybos procesų skaitmeninimą)		
				19,0	19,0
	2.2. Paskatos verslui investuoti į naujų produktų kūrimą, verslo modelių adaptaciją <i>Priemonės, skatinančios verslo kilmę vertės grandinė link galutinio vartotojo</i>	EIMIN	Pramonės (įskaitant dideles įmones) perorientavimas, diegiant skaitmenines technologijas (įskaitant žiedinę ekonomiką) ir Industry 4.0 Lab	50,5	50,5
		EIMIN	E-VERSLO MODELIS (e-verslo modelių diegimas, persiorientuojant į procesų, produktų, paslaugų skaitmenizavimą, elektroninę prekybą ir pristatymą.)	60,0	60,0
		EIMIN	Skaitmeninių Technologijų demonstravimo ir sklaidos skatinimas	5,0	0,0
		EIMIN	„Dizainas LT“ (investicijos į MVĮ gaminių (paslaugų) dizainą)	1,5	1,5

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
SKAITMENINĖ EKONOMIKA IR VERSLAS		EIMIN	Kūrybiniai čekiai COVID-19 (įmonių investicijos į kultūros ir kūrybinių produktų ir paslaugų (pvz., leidybos, įgarsinimo, vertimų, fotografavimo, filmavimo, dizaino kūrimo, komunikacijos ir pan. paslaugų pirkimai) pirkimus	7,0	7,0
	2.3. Skaitmeninės industrijos rinkos dalyvių plėtra <i>Priemonės, padedančios plėstis esamiems rinkos lyderiams, kurtis naujiems bei pritraukti naujų investuotojų</i>	EIMIN	Paslaugų sektoriaus robotikos procesų automatizavimo ir dirbtinio intelekto sprendimai	3,0	0,0
		EIMIN	Eksporto konkurencingumo ir pridėtinės vertės didinimas (VŠĮ „Versli Lietuva“ projektai skirti įmonėms)	3,9	3,6
		EIMIN	Skaitmeninės industrijos rinkos dalyvių plėtra (Skaitmeninių sprendimų idėjų prototipavimo, kūrimo, įvedimo į rinką bei plėtos finansavimas)	1,0	1,0
		EIMIN	TUI Invest LT+(investicinės paskatos tiesioginiams užsienio investuotojams gamybos iš Azijos perorientavimas);	21,0	21,0
		EIMIN	„Verslo plėtos alternatyva“	50,0	50,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
SKAITMENINĖ EKONOMIKA IR VERSLAS	2.4. Skaitmeninių paslaugų, duomenų „sandbox'ų“ verslui plėtra <i>Elektroninės valdžios, jos paslaugų verslui skaitmenizavimas bei duomenų atvėrimas</i>	EIMIN	Skaitmeninės ekonomikos skatinimas per valstybės duomenų atvėrimą (įskaitant atviros prieigos sąsajų prie valstybės informacinių sistemų ir jų duomenų sukūrimą)	7,3	7,3
		EIMIN	Smulkių ir vidutinių įmonių veiklos pagrindinių apskaitos procesų skaitmenizavimas – EuroConnector	0,5	0,5
		EIMIN	Skaitmeninės ekonomikos inovacijų rinkos kūrimas finansuojant inovatyvius viešuosius pirkimus GovTech sprendimams	2,0	2,0
		EIMIN	Ekperimentavimo platformos (sandbox), naudojančios viešojo sektoriaus duomenis, sukūrimas	0,9	0,9
		EIMIN	Sąsajos Žmogus mašina įgalinimas (kalbos technologijų įveiklinimas, leidžiantis dirbtiniam intelektui suprasti lietuvių kalbą)	17,0	4,0
		EIMIN	VMI informacinių išteklių konsolidavimas, optimizavimas ir nepertraukiamo veikimo užtikrinimas	4,7	1,7

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
SKAITMENINĖ EKONOMIKA IR VERSLAS		EIMIN	Konsoliduojamų įstaigų informacinių išteklių migravimas į konsoliduotą valstybės informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūrą	4,8	3,0
		EIMIN	„Vieno langelio“ sistemos verslui kūrimas	0,5	0,5
	2.5. Skaitmeninės infrastruktūros plėtra <i>Užtikrinamas spartus Lietuvos perėjimas prie naujosios kartos ryšio technologijų (ypač 5G) ir pakankamas šalies junglumas (pvz., tarpvalstybinių optinių tinklų jungčių plėtra)</i>	SM	Studija dėl eSIM platformos įdiegimo	0,2	0,2
		SM	Investicijų projekto VIA BALTICA ir RAIL BALTICA padengimui 5G ryšiu parengimas	0,2	0,2
	Iš viso			454,8	391,5
	3.1. Verslo inovacijų gebėjimų stiprinimas <i>Didinami įmonių inovacijų vykdymo pajėgumai (kompetencijos, įranga ir kt.) ir skatinamos verslo inovacijos</i>	EIMIN	Eksperimentas (privatų įmonių MTEP)	100,0	100,0
INOVACIJOS IR MOKSLINIAI TYRIMAI		EIMIN	Smart FDI (investuotojų MTEP rėmimas)	20,0	20,0
		EIMIN	Smart invest (investuotojų pritraukimo veiklos)	6,0	6,0
		EIMIN	VilniusTechHub: tarptautinis startuolių bendradarbiystės,	2,0	2,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
			akseleravimo ir prototipavimo centras		
INOVACIJOS IR MOKSLINIAI TYRIMAI		EIMIN	Užsienio inovatyvių verslų (startuolių) pritraukimas "Softlanding"	1,0	0,5
		EIMIN	Bendradarbiystės centrų "Spiečių" plėtra	2,5	2,5
		EIMIN	Biotechnologijų ir farmacijos sektoriaus įmonių produktų komercializavimo programa	0,5	0,5
		EIMIN	Trumpo laikotarpio naujų inovacinių veiklų palaikymui (skatinti įmones diegti inovatyvius produktus, kuriančius didesnę pridėtinę vertę lyginant su tradiciniais)	1,2	1,2
		EIMIN	COVID-19 produktai LT (kovai su pandemijomis reikalingų produktų gamyba: vaistiniai preparatai, medicinos įranga ir produktai, dezinfektantai ir pan.)	30,0	30,0
		EIMIN	COVID-19 MTEP tyrimai (su COVID-19 susijusių mokslinių tyrimų finansavimas)	30,0	30,0
		EIMIN	„Pažangios ekonomikos startuolis“	20,0	20,0
		ŽŪM	Parama investicijoms į maisto produktų gamybos plėtrą kaime	1,0	1,0
		ŽŪM	Žemės ir maisto ūkio sektoriaus atsparumo didinimas krizių	9,0	9,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
INOVACIJOS IR MOKSLINIAI TYRIMAI			atveju		
	3.2. Kompetencijos centrų inovacijoms vystyti sukūrimas <i>Žmogiškųjų kompetencijų vystymas, laboratorijų įsigijimas, klasterių vystymas, pastatų adaptavimas, formuojant esminius sumanios specializacijos vystymo centrus</i>	ŠMSM	Gyvybės mokslų inkubatoriaus įkūrimas, VU	6,0	4,0
		SAM	BIO technologijų verslo inkubatoriaus plėtra (Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Inovatyvios medicinos centras)	5,9	0,9
		ŠMSM	Mokslo ir studijų institucijų įranga ekonomikai svarbiose srityse: gyvybės mokslai ; IRT ; Pramonė 4.0 ; FinTech ir veiklos skatinimas	25,0	25,0
	3.3. Mokslo ir verslo bendradarbiavimo didinimas <i>Skatinamas aukštojo mokslo institucijų ir įmonių bendradarbiavimas vykdant bendrus tyrimus ir komercializuojant sprendimus</i>	EIMIN	Gyvybės mokslų nacionalinės inovacijų programos sukūrimui ir įgyvendinimui	12,0	12,0
		ŠMSM	Antreprenerystės diegimas mokslo ir studijų institucijose (pareiškėjai MSI)	10,0	10,0
		ŠMSM	MTEP komercinimas (jaunos inovacinės įmonės, spin-off), ir mokslo-verslo	6,0	6,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
			projektai per tarpvalstybinį tinklą, 6 mln. Eur. (MITA)		
INOVACIJOS IR MOKSLINIAI TYRIMAI		ŠMSM	Bendri mokslo verslo projektai technologinei plėtrai	12,0	12,0
		KAM	Gynybos technologijų rizikos kapitalo fondas (mokėjimai fondo valdytojui)	7,5	7,5
	3.4. Inovacijų, įskaitant sveikatos, infrastruktūros vystymas <i>Vystomi inovacijoms skirtos teritorijos, sklypai ir pastatai, susijusi infrastruktūra</i>	ŠMSM	MTEP infrastruktūros ES lėšomis finansuojamų projektų papildomas finansavimas	12,3	12,3
		SAM	Pažangiųjų klinikinių tyrimų centro sukūrimas (Kauno klinikos)	6,0	6,0
		SAM	Geros gamybos praktikos (GGP) reikalavimus atitinkančios infrastruktūros, kuri skirta strateginės reikšmės pradinės medžiagos rinkimui ir ruošimui kraujo, pažangios terapijos (atitinkamai, KV, PTV) preparatams bei reagentams gaminti bei juos validuoti, sukūrimas Santaros klinikose	9,0	4,0
		SAM	Kauno klinikų sveikatos analitikos, inovatyvių valdymo sprendimų ir nuotolinės stebėsenos centro sukūrimas	8,8	8,8

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
INOVACIJOS IR MOKSLINIAI TYRIMAI		SAM	Integralios Santa radiologijos, branduolinės medicinos, radioterapijos ir chirurgijos informacinės vaizdinimo sistemos sukūrimas su intervencinės kardiologijos sistemos bei minimaliai invazinių chirurginių metodų plėtra (VUL Santaros klinikos)	11,9	4,9
		SAM	Regioninė inovatyvių ambulatorinių paslaugų klasterizacija širdies-kraujagyslių ligomis sergantiems pacientams Rytų ir pietryčių Lietuvoje (I etapas) (VUL Santaros klinikos)	15,6	9,4
		SAM	Ląstelių terapijos centro infrastruktūra (VUL Santaros klinikos)	5,0	1,0
		SAM	Ikiklinikinių tyrimų ir praktinio ikiklinikinio inovatyvių gydymo metodų mokymo centro įrengimas (Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Inovatyvios medicinos centras)	9,7	1,5
		ŠMSM	VU Matematikos ir informatikos fakultetas; VU Chemijos fakultetas; LSMU Neuromokslų psichofiziologinių tyrimų centras; LSMU Odontologijos mokslo ir studijų bazės	66,0	43,6

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
			infrastruktūra		
EKONOMINĖ INFRASTRUKTŪRA	Iš viso			421,8	353,1
	4.1. Susisiekimo su tikslinėmis šalimis gerinimas <i>Investuojama į šalies susisiekimo su tikslinėmis šalimis gerinimą, ypatingą dėmesį skiriant šalies pasiekiamumui oru</i>	SM	Investuojama į šalies susisiekimo su tikslinėmis šalimis gerinimą, ypatingą dėmesį skiriant šalies pasiekiamumui oru	18,0	18,0
	4.2. Investicijų pritraukimo infrastruktūros plėtra <i>Investuojama į verslo poreikius atitinkančių teritorijų, sklypų ir pastatų vystymą</i>	VRM	Teritorijų vystymas ir plėtra, pritaikant jas investicijoms savivaldybėse	7,8	7,5
		EIMIN	Laisvosios ekonominės zonos (LEZ) ir pramonės parkų išvystymas (infrastruktūra)	85,6	85,6
		SM	MRO (orlaivių aptarnavimo) veiklos plėtra Kauno oro uoste - pastatų statyba susijusių su veikla, inžinerinių tinklų, susisiekimo infrastruktūros įrengimas ir teritorijos sutvarkymas; parkavimo peronas MRO industrijai; MRO veiklos plėtra Kauno oro uosto teritorijoje - pastato statyba	21,4	21,4
EKONOMINĖ INFRASTRUKTŪRA		SM	VĮ Lietuvos oro uostai MRO (orlaivių aptarnavimo) infrastruktūros plėtros Vilniaus oro uoste.	8,0	8,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
EKONOMINĖ INFRASTRUKTŪRA		EIMIN	Modernaus konferencijų centro projekto įgyvendinimas (Vilniaus koncertų ir sporto rūmai)	29,0	29,0
	4.3. Verslui aktualios infrastruktūros šalies viduje gerinimas <i>Investuojama į verslui aktualią infrastruktūrą šalies viduje (pvz., keliai, vedantys į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos).</i>	SM	Susisiekimo infrastruktūra: Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste, Lietuvos oro uostuose, Vidaus vandens kelių ir krantinių infrastruktūra, geležinkelių infrastruktūra, dinaminio eismo valdymo sistema Via Baltica kelyje, Pasienio kontrolės punktų infrastruktūros pritaikymas ES atvykimo / išvykimo sistemai	167,8	167,8
		SM	Laivybos kanalo gilinimo ir platinimo I etapas - laivybos kanalo gilinimas iki 26PK (iki 17 m), dalies Kuršių nerijos šlaito tvirtinimas ir vedlinių statyba	74,2	5,8
		ŽŪM	Reguliuojamasis drenažas: melioracijos infrastruktūros rekonstravimas ir išmaniosios melioracijos pritaikymas sausringiems periodams (dotacijos valstybės ir privačių sklypų savininkams)	10,0	10,0
KLIMATO KAITA IR ENERGETIKA	Iš viso			460,1	324,4

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
KLIMATO KAITA IR ENERGETIKA	5.1. Energijos efektyvumo didinimas <i>Investuojama į energijos efektyvumo didinimą</i>	AM	PASTATŲ RENOVACIJA - "Mažoji" renovacija (VIPA, BETA) -17 mln. EUR - Privatūs gamybiniai ir komerciniai pastatai 40 mln. eur	57,0	57,0
		EM	Katilų keitimas namų ūkiuose (<i>tęstinė ES fondų lėšomis finansuojama priemonė</i>)	5,0	5,0
		EM	Šilumos tiekimo tinklų modernizavimas ir plėtra (šilumos tinklų rekonstrukcijos + rezervinės katilinės) (<i>tęstinė ES fondų lėšomis finansuojama priemonė</i>)	10,8	10,8
		EM	Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas (<i>tęstinė Klimato kaitos programos lėšomis finansuojama priemonė</i>)	13,0	5,0
		EM	Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas (<i>tęstinė ES fondų lėšomis finansuojama priemonė</i>)	12,0	5,0
		EM	Nuotolinis duomenų nuskaitymas: šilumos įvadinės apskaitos ir karšto vandens	7,2	7,2

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
KLIMATO KAITA IR ENERGETIKA			atsiskaitomųjų skaitiklių modernizavimas (<i>išplečiant Klimato kaitos programos lėšomis finansuojama priemonė</i>)		
	5.2. Didesnis atsinaujinančių energetikos išteklių naudojimas <i>Investuojama į atsinaujinančios energetikos gamybos ir skirstymo skatinimą, žaliosios energijos vartojimą viešojoje infrastruktūroje</i>	EM	Saulės jėgainių diegimas namų ūkių reikmėms (gaminančių vartotojų skatinimas) (<i>tęstinė ES fondų lėšomis finansuojama priemonė</i>)	13,0	13,0
		EM	Elektros skirstomojo tinklo modernizavimas ir plėtra prisitaikant prie AEI šuolio (<i>tęstinė ES fondų lėšomis finansuojama priemonė</i>)	20,0	20,0
		EM	Biometano dujų gamybos skatinimas (<i>tęstinė Klimato kaitos programos lėšomis finansuojama priemonė</i>)	10,0	5,0
		EM	Nedidelės galios biokuro kogeneracijos skatinimas (<i>tęstinė ES fondų lėšomis finansuojama priemonė</i>)	15,0	10,0
		EM	Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo, geoterminės energijos, biokuro ar kitų) panaudojimas visuomeninės ir gyvenamosios (įvairių socialinių	20,0	5,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
			grupių asmenims) paskirties pastatuose, kurie nuosavybės teise priklauso valstybei, savivaldybėms, tradicinėms religinėms bendruomenėms, religinėms bendrijoms ar centrams (<i>tęstinė Klimato kaitos programos lėšomis finansuojama priemonė</i>)		
KLIMATO KAITA IR ENERGETIKA		EM	Atsinaujinančių energijos išteklių (saulės, vėjo, geoterminės energijos, biokuro ar kitų) panaudojimas privačių juridinių asmenų visuomeninės, gamybinės paskirties pastatuose, kitos paskirties inžineriniuose statiniuose (sąvartynuose, nuotekų valyklų statiniuose), pakeičiant iškastinio kuro naudojimą (<i>tęstinė Klimato kaitos programos lėšomis finansuojama priemonė</i>)	14,0	5,0
		EM	Atsinaujinančių energijos išteklių (t. y. šilumos siurblių: oras-vanduo, žemė-vanduo, vanduo-vanduo; biokuro katilų) panaudojimas fizinių asmenų vieno ar dviejų butų gyvenamuose namuose,	5,0	2,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
			pakeičiant iškastinį kurą naudojančius šilumos įrenginius <i>(tęstinė Klimato kaitos programos lėšomis finansuojama priemonė)</i>		
KLIMATO KAITA IR ENERGETIKA		EM	Transporto priemonių naudojančių elektrą, suslėgtas gamtines dujas, suskystintas gamtines dujas, biometaną, vandenilį, įsigijimas ir joms reikalingos infrastruktūros sukūrimas ir (ar) plėtra, užtikrinant bazinį sukurtos infrastruktūros vartotoją <i>(tęstinė Klimato kaitos programos lėšomis finansuojama priemonė)</i>	15,0	5,0
		EM	Jūrinio vėjo infrastruktūros įrengimas <i>(nauja priemonė)</i>	90,0	30,0
		EM	Skystųjų pažangiųjų (II kartos) biodegalų gamybos Lietuvoje skatinimas (bioetanolis ir biodyzelinas) <i>(nauja priemonė)</i>	8,7	1,0
		EM	Investicinė parama mažos galios AEI elektrinėms (saulės, vėjo jėgainėms). <i>Rengiama priemonė (planuojama finansuoti iš statistinių perdavimo lėšų)</i>	13,0	7,0

INVESTICIJŲ KRYPTIS	INVESTICIJŲ SRITIS	ATSAKINGA MINISTERIJA	PRIEMONĖS	BENDRAS LĖŠŲ POREIKIS	2020-2021 M. IŠMOKĖJIMAI (įskaitant rezervą)
KLIMATO KAITA IR ENERGETIKA		EM	Elektros energijos kaupimo įrenginių (200 MW) įrengimas (<i>nauja priemonė</i>)	100,0	100,0
		EM	Stacionarios SGD infrastruktūros (papildymo stotelių) plėtra (<i>nauja priemonė</i>)	2,4	2,4
		EIMIN	„Atsinaujinantys energijos ištekliai pramonei LT+“	9,0	9,0
	5.3. Didinamas energetikos sektoriaus konkurencingumas ir patikimumas <i>Investuojama į sprendimus, mažinančius galutinę elektros energijos, gamtinių dujų kainą verslo ir pramonės vartotojams</i>	EM	Suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimas kitais energijos šaltiniais (<i>nauja priemonė</i>)	10,0	10,0
		EM	Elektros generacija panaudojant SGD nugaravimas Klaipėdos SGD terminale (FSRU PowerGen) (<i>nauja priemonė</i>)	10,0	10,0
REZERVAS					190,0

PRIORITETINIŲ INVESTAVIMO SRIČIŲ POVEIKIS UŽIMTUMUI, TIESIOGINĖMS UŽSIENIO INVESTICIJOMS (TUI) IR EKSPORTUI

Prioritetinės investavimo sritys	Poveikis		
	Užimtumui	TUI	Eksportui
Žmogiškasis kapitalas	Švietimo sistemos galimybių padidinimas per trumpą laikotarpį pasiūlyti rinkos poreikius atitinkančias mokymo ar studijų programas, diegti inovacijas į ugdymo procesą, taip pat didinti STEM sričių specialistų skaičių, subalansuoti specialistų rengimą regionuose, taip pat užimtumo sistemų pritaikymas operatyviam piliečių perkvalifikavimui ir įsiliesimui į darbo rinką, pirmaujančių universitetų mokslinio potencialo stiprinimas keis darbo jėgos struktūrą ir turės reikšmingą poveikį trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu	Reikiamos kvalifikacijos ir gebėjimų darbuotojų pasiūla <i>didina TUI pritraukimo galimybes</i> , o investicijos, orientuotos į aukšto lygio tyrimus ir tyrimus susijusius su COVID-19 potencialiai didins Lietuvos mokslo vardo žinomumą ir palankų įvaizdį, kas taip pat svarbu pritraukiant TUI.	Eksportuojančių įmonių specifika atitinkančių specialistų paruošimas, turės <i>ilgalaikį teigiamą poveikį eksportui</i> . Mokslo potencialo didinimo priemonės trumpuoju laikotarpiu poveikio eksportui gali neturėti, tačiau ilguoju, gali prisidėti prie aukštesnės produkcijos ir aukštos technologijų pramonės eksporto.
Skaitmeninė ekonomika ir verslas	Tradicinės pramonės skaitmeniniais, priemonės, skatinančios verslo kilimą vertės grandine link galutinio vartotojo, padedančios plėstis esamiems rinkos lyderiams, kurtis naujiems bei pritraukti naujų investuotojų, taip pat atvirų duomenų naudojimas aktualių problemų sprendimui skatintų kurti naujas darbo vietas. Teigiamas poveikis – kuriamos darbo vietos vidutinės ir aukštos pridėtinės vertės sektoriuose.	Kuriant darbo vietas vidutinės ir aukštos pridėtinės vertės sektoriuose, sukūrus naujus produktus ar verslo modelius taikant investicines paskatas tiesioginiams investuotojams ir tobulinant e-valdžios paslaugas verslui bei atveriant duomenis <i>sudaromos galimybes pritraukti TUI</i> .	Sukuriamos galimybės eksportuoti vidutinės ir aukštos pridėtinės vertės produktus, sukurtus sprendimus ir verslo modelius, taip pat yra atskira priemonė eksporto rinkų atnaujinimui, tad tikėtinas <i>teigiamas poveikis eksportui</i> .
Inovacijos ir moksliniai tyrimai	Didesni verslo inovaciniai gebėjimai ir investicijos į MTEPI, mokslo ir verslo bendradarbiavimas gali lemti išaugusią paklausą aukštos kvalifikacijos, gerai apmokamai darbo jėgai. Sudaromos sąlygos tyrėjų-technikų ir tyrėjų-inžinierių paklausai. Išauga paklausa žinių ir technologijų perdavimo vadybininkams mokslo ir studijų institucijose. Inovacijų infrastruktūros vystymas sukuria trumpalaikį poveikį naujų darbo vietų kūrimui, o ilgesnėje perspektyvoje sukuria prielaidas žinioms imlių verslo sektorių plėtrai, tad ir aukštos kvalifikacijos darbo jėgos paklausai.	Dalis verslo inovacinių gebėjimų stiprinimo priemonių turės <i>teigiamą poveikį TUI</i> , nes yra tiesiogiai orientuotos į palankių sąlygų TUI pritraukimui sukūrimą. Gyvybės mokslų inkubatoriaus įkūrimas, BIO technologijų verslo inkubatoriaus plėtra, Gyvybės mokslų nacionalinės inovacijų programos sukūrimas ir įgyvendinimas, inovatyvių sprendimų pasiūla, į inovatyvių produktų vystymą orientuota mokslo sistema ir infrastruktūra, taip pat gera prieiga prie finansų kuria palankią aplinką TUI.	<i>Investicijos tiesiogiai nedaro poveikio eksportui</i> , tačiau ilgai sustiprina žinioms imlius verslo sektorius, sudaro prielaidas jiems kurti aukštos pridėtinės vertės produktus, paklausius užsienio rinkose, tad tikėtinas aukštos pridėtinės vertės produktų eksporto apimčių didėjimas ilgesnėje perspektyvoje.
Ekonominė infrastruktūra	Investicijos turės <i>tiesioginį trumpalaikį teigiamą poveikį</i> naujų darbo vietų kūrimui per statybinius ir rangos darbus bei <i>ilgalaikį teigiamą poveikį</i> naujų darbo vietų kūrimui, daugiausia per TUI pritraukimo skatinimą.	Investuojant į verslo poreikius atitinkančių teritorijų, sklypų ir pastatų vystymą, taip pat kelius, vedančius į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, <i>turės tiesioginį teigiamą poveikį TUI pritraukimui</i> siūlydama	Investicijos <i>turės teigiamą poveikį</i> eksporto plėtrai prisidedamos prie verslo galimybių didinimo, geresnės tinklaveikos ir geresnio šalies pozicionavimo vertės grandinėse. Taip pat

		investuotojams reikiamą infrastruktūrą, spartindama įsikūrimo ir gamybos pradžios laiką. Aviaciniai srautai tiesiogiai koreliuoja su tarptautinėmis verslo galimybėmis.	tiesioginis poveikis eksportui priklauso nuo naujų investicijų tipo, veiklos pradžios ir pobūdžio. Prie geresnių infrastruktūrinių eksporto galimybių gali prisidėti jūrų uosto plėtra, vidaus vandenų kelių gerinimas, taip pat „Rail Baltica“ projektas.
Klimato kaita ir energetika	Investicijos turės tiesioginį trumpalaikį poveikį. Infrastruktūros kūrimo/atnaujinimo projektų įgyvendinimas trumpuoju laikotarpiu sukurs daug papildomų darbo vietų statybos, projektavimo, inžinerijos ir kituose dalyvaujančiuose sektoriuose. Tokį patį efektą turės ir aktyvesniam AEI naudojimui reikalingos infrastruktūros plėtra. Inovatyvių elektros energijos sistemų kūrimas ir diegimas gali sąlygoti naujų darbo vietų kūrimą aukštųjų technologijų gamybos, žinioms imliuose sektoriuose (<i>ilgalaikis poveikis</i>). Neproporcingas reguliacinių priemonių taikymas (ypatingai kalbant apie taršios pramonės apmokestinimą) gali lemti energijai intensyvios pramonės, o kartu ir darbo vietų iškėlimą į kitas šalis. Elektros generacija panaudojant SGD nugaravimus turės netiesioginį poveikį darbo vietų kūrimui.	Investicijos gali turėti teigiamą poveikį. TUI gali būti pritrauktos plėtojant gamybinius išmaniosios elektros energijos apskaitos, energijos valdiklių ir kitų inovatyvių sistemų gamybos pajėgumus. Ilgalaikis energijos pajėgumų plėtros planavimas gali pritraukti investuotojus, sudaryti stabilią investicinę aplinką. Priklausomybės mažinimo nuo energijos importo intervencijos priemonės gali pritraukti patyrusių investuotojų; užsienio investuotojai taip pat gali būti pasitelkiami plėtojant elektromobilių infrastruktūros tinklą.	Išmaniosios elektros energijos apskaitos, energijos valdiklių ir kitų inovatyvių, energiją taupančių sistemų gaminimas, taip pat elektros energijos kaupimo įrenginių gamyba gali turėti teigiamą poveikį eksportui. Plėtojant AEI skatinama technologijų plėtra, MTEP, tad susidaro prielaidos ne tik naujų aukštos kvalifikacijos darbo vietų kūrimui, tačiau ir aukštos ir vidutiniškai aukštos pridėtinės vertės produkcijos eksportui.